

MONITORUL OFICIAL

AL

ROMÂNIEI

Anul 192 (XXXVI) — Nr. 1117

PARTEA I
LEGI, DECRETE, HOTĂRĂRI ȘI ALTE ACTE

Vineri, 8 noiembrie 2024

SUMAR

Pagina

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE
ȘI JUSTIȚIE

Decizia nr. 47 din 7 octombrie 2024 (Completul pentru
dezlegarea unor chestiuni de drept) 2-16

ACTE ALE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

COMPLETUL PENTRU DEZLEGAREA UNOR CHESTIUNI DE DREPT

DECIZIA Nr. 47**din 7 octombrie 2024**

Dosar nr. 1.192/1/2024

Mariana Constantinescu	— vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție — președintele completului
Carmen Elena Popoiag	— președintele Secției I civile
Marian Budă	— președintele delegat al Secției a II-a civile
Ionel Barbă	— pentru președintele Secției de contencios administrativ și fiscal
Andreia Liana Constanda	— judecător la Secția I civilă
Denisa Livia Bâldean	— judecător la Secția I civilă
Diana Florea Burgazli	— judecător la Secția I civilă
Mihai Andrei Negoescu-Gândac	— judecător la Secția I civilă
Liviu Eugen Făget	— judecător la Secția I civilă
Mărioara Isailă	— judecător la Secția a II-a civilă
Mirela Polîțeanu	— judecător la Secția a II-a civilă
Cosmin Horia Mihăianu	— judecător la Secția a II-a civilă
Carmen Sandu-Necula	— judecător la Secția a II-a civilă
Mihaela Mîneran	— judecător la Secția a II-a civilă
Liliana Vișan	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristian Daniel Oana	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ștefania Dragoie	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Ionel Florea	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal
Cristinel Grosu	— judecător la Secția de contencios administrativ și fiscal

1. Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, investit cu soluționarea Dosarului nr. 1.192/1/2024, la care a fost atașat Dosarul nr. 1.193/1/2024, este legal constituit conform dispozițiilor art. 520 alin. (8) din Codul de procedură civilă și ale art. 35 alin. (1) din Regulamentul privind organizarea și funcționarea administrativă a Înaltei Curți de Casație și Justiție, aprobat prin Hotărârea Colegiului de conducere al Înaltei Curți de Casație și Justiție nr. 20/2023, cu modificările ulterioare (*Regulamentul*).

2. Ședința este prezidată de doamna judecător Mariana Constantinescu, vicepreședintele Înaltei Curți de Casație și Justiție.

3. La ședința de judecată participă doamna magistrat-asistent Mihaela Lorena Repana, desemnată în conformitate cu dispozițiile art. 36 din Regulament.

4. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept ia în examinare sesizările formulate de Tribunalul Alba — Secția I civilă, în dosarele nr. 2.450/203/2022 și nr. 1.005/203/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

5. Magistratul-asistent prezintă referatul cauzei, arătând că la dosar a fost depus raportul întocmit de judecătorii-raportori, care a fost comunicat părților conform art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, nefiind formulate puncte de vedere.

6. Constatând că nu sunt chestiuni prealabile, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept rămâne în pronunțare asupra sesizărilor, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile.

ÎNALTA CURTE,

deliberând asupra chestiunii de drept cu care a fost sesizată, constată următoarele:

I. Titularul și obiectul sesizărilor

7. Tribunalul Alba — Secția I civilă a dispus, prin Încheierea din 18 aprilie 2024, în Dosarul nr. 2.450/203/2022, sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 519 din Codul de procedură civilă, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Dacă, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă:

— criteriile avute în vedere de instanță la stabilirea penalităților de întârziere prin încheierea pronunțată în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă pot fi analizate și avute în vedere la reducerea penalității în cadrul contestației la executare formulate cu privire la oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, indiferent dacă debitorul a executat sau nu obligația de a face și chiar dacă nu a dovedit existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării;

— penalitățile de întârziere stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă vor putea fi reduse și atunci când debitorul execută parțial obligația de a face și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea parțială a executării;

— penalitățile de întârziere stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă mai pot fi executate în situația în care creditorul însuși deține un titlu executoriu prin care a fost autorizat personal să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina debitorului.”

8. Sesizarea a fost înregistrată pe rolul Înaltei Curți de Casație și Justiție la 24 mai 2024, cu nr. 1.192/1/2024, termenul de judecată fiind stabilit pentru data de 7 octombrie 2024.

9. La aceeași dată a fost înregistrat și Dosarul nr. 1.193/1/2024, având ca obiect o sesizare identică formulată de aceeași instanță, într-o altă cauză, respectiv în Dosarul nr. 1.005/203/2022 al Tribunalului Alba — Secția I civilă.

10. Având în vedere identitatea de obiect a celor două acte de sesizare s-a dispus atașarea Dosarului nr. 1.193/1/2024 la sesizarea înregistrată inițial în Dosarul nr. 1.192/1/2024 al Înaltei Curți de Casație și Justiție, în temeiul art. 37 alin. (2) din Regulament.

II. Dispozițiile legale care formează obiectul sesizării Înaltei Curți de Casație și Justiție cu privire la pronunțarea unei hotărâri prealabile

11. Codul de procedură civilă:

„Art. 906. — (1) Dacă în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării debitorul nu execută obligația de a face sau de a nu face, care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, acesta poate fi constrâns la îndeplinirea ei, prin aplicarea unor penalități, de către instanța de executare.

(2) Când obligația nu este evaluabilă în bani, instanța sesizată de creditor îl poate obliga pe debitor, prin încheiere definitivă dată cu citarea părților, să plătească în favoarea creditorului o penalitate de la 100 lei la 1.000 lei, stabilită pe zi de întârziere, până la executarea obligației prevăzute în titlul executoriu.

(3) Atunci când obligația are un obiect evaluabil în bani, penalitatea prevăzută la alin. (2) poate fi stabilită de instanță între 0,1% și 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației.

(4) Dacă în termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității debitorul nu execută obligația prevăzută în titlul executoriu, instanța de executare, la cererea creditorului, va fixa suma definitivă ce i se datorează cu acest titlu, prin încheiere, dată cu citarea părților. Creditorul poate solicita fixarea sumei definitive cu titlu de penalități de întârziere după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă.

(5) Penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

(6) Încheierea dată în condițiile alin. (4) este executorie.

(7) Acordarea de penalități în condițiile alin. (1)—(4) nu exclude obligarea debitorului la plata de despăgubiri, la cererea creditorului, în condițiile art. 892 sau ale dreptului comun.”

III. Expunerea succintă a proceselor în cadrul cărora s-a invocat chestiunea de drept supusă interpretării

12. Prin contestația la executare înregistrată pe rolul Judecătoriai Câmpeni la 14 noiembrie 2022, cu nr. 2.450/203/2022, contestatorii au solicitat în temeiul dispozițiilor art. 712 din Codul de procedură civilă: anularea Încheierii nr. 132 din 18 octombrie 2022, emisă în Dosarul execuțional nr. xxx/2022, sau, în subsidiar, anularea parțială a acestei încheieri de stabilire a cheltuielilor de executare silită, în sensul diminuării onorariului executorului judecătoresc, în limitele legale; anularea tuturor actelor și formelor de executare și suspendarea executării silite, până la soluționarea contestației la executare; înlăturarea/reducerea penalității de 1.000 lei pe zi de întârziere, în baza art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

13. Prin Sentința nr. 265 din 5 mai 2023, pronunțată în Dosarul nr. 2.450/203/2022, Judecătoria Câmpeni a respins, ca neîntemeiată, contestația la executare, reținând în considerente că toate actele de executare au avut la bază titlul executoriu reprezentat de o sentință a Judecătoriai Câmpeni, executorie la data de 21 iulie 2022, pronunțată într-un litigiu purtat între intimată și contestatorul din prezenta cauză, prin care acesta din urmă a fost obligat să achite intimatei suma de 134.000 lei reprezentând penalități de întârziere pentru perioada 23.09.2021—3.02.2022, stabilite prin Încheierea nr. 1.121 din 3 decembrie 2019, pronunțată în Dosarul nr. 788/203/2019.

14. Prima instanță a reținut că, în lipsa executării obligației, este de prisos analiza motivelor temeinice care au justificat întârzierea executării, cele două condiții fiind cumulative. Faptul că ar fi pus contestatorii la dispoziția intimatei un alt traseu de trecere la fel de comod și ar fi inițiat un proces civil pentru schimbarea servituții de trecere nu poate reprezenta o executare a obligației stabilite prin titlul executoriu reprezentat de Sentința nr. 1.334 din 29 octombrie 2009, pronunțată de Judecătoria Câmpeni în Dosarul nr. 699/203/2009.

15. Prin apelul declarat împotriva acestei sentințe, debitorii contestatori au susținut că în mod nelegal prima instanță a respins cererea de înlăturare/reducere a penalității, cu privire la o servitute de trecere pe o suprafață de 92 mp teren, aflat în județul Alba, învederând că obstacolul sau impedimentul întâmpinat în executarea obligației de a face este unul absolut și peste care nu se poate trece, care împiedică total, fără vreo altă posibilitate, executarea obligației stabilite prin titlul executoriu, deoarece pentru punerea în executare a hotărârii judecătorești ar trebui să se procedeze la demolarea Căminului Cultural al Comunei B.

16. Apelantii-contestatori au mai arătat că pe rolul Judecătoriai Câmpeni se află Dosarul nr. 1.979/203/2021, care are ca obiect cererea prin care au solicitat schimbarea locului de exercitare a servituții de trecere.

17. Aceeași situație de fapt și de drept se regăsește și în Dosarul nr. 1.005/203/2022 al Tribunalului Alba — Secția I civilă, în care a fost formulată sesizarea atașată ce face obiectul Dosarului nr. 1.193/1/2024 al Înaltei Curți de Casație și Justiție.

18. Astfel, prin contestația la executare înregistrată pe rolul Judecătoriai Câmpeni la 4 mai 2022, cu nr. 1.005/203/2022, aceiași contestatori au solicitat instanței, în temeiul art. 712 din Codul de procedură civilă, în contradictoriu cu aceeași intimată, să dispună: anularea Încheierii nr. 36 din 11 aprilie 2022, emisă în Dosarul execuțional nr. xx/2022, sau, în subsidiar, anularea parțială a acestei încheieri de stabilire a cheltuielilor de executare silită, în sensul diminuării onorariului executorului judecătoresc, în limitele legale; anularea tuturor actelor și formelor de executare și suspendarea executării silite, până la soluționarea contestației la executare; înlăturarea/reducerea penalității de 1.000 lei pe zi de întârziere, în baza art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

19. Prin Sentința nr. 1.031 din 14 decembrie 2022, pronunțată în Dosarul nr. 1.005/203/2022, Judecătoria Câmpeni a respins contestația la executare, reținând că printr-o sentință a Judecătoriai Câmpeni s-a constatat ca nefiind îndeplinită obligația de a face stabilită prin Sentința nr. 1.334 din 29 octombrie 2009, pronunțată în Dosarul nr. 699/203/2009 al Judecătoriai Câmpeni, fiind obligată debitoarea să achite

creditoarei suma de 202.000 lei reprezentând penalități de întârziere pentru perioada 5.03.2021—22.09.2021.

20. Totodată, instanța a reținut că debitoarea nu a dovedit că și-ar fi îndeplinit obligația și nici nu a probat existența unor motive temeinice care să justifice întârzierea executării, respectiv eliberarea servituții de trecere spre imobilul care asigură acces la locuința creditoarei, iar formularea unei acțiuni în justiție având ca obiect schimbarea servituții de trecere nu echivalează cu îndeplinirea obligației stabilite printr-o hotărâre definitivă.

21. Prin apelul declarat împotriva acestei sentințe, debitorii contestatori au susținut că, în mod nelegal, prima instanță a respins cererea de înlăturare/reducere a penalității, pentru o servitute de trecere pe o suprafață de 92 mp teren, aflat în județul Alba, învederând că obstacolul sau impedimentul întâmpinat în executarea obligației de a face este unul absolut și peste care nu se poate trece, ce împiedică total, fără vreo altă posibilitate, executarea obligației stabilite prin titlul executoriu, deoarece pentru punerea în executare a hotărârii judecătorești ar trebui să se procedeze la demolarea Căminului Cultural al Comunei B.

22. Apelanții-contestatori au mai arătat că pe rolul Judecătoriei Câmpeni se află Dosarul nr. 1.979/203/2021, care are ca obiect cererea prin care au solicitat schimbarea locului de exercitare a servituții de trecere.

IV. Motivele reținute de titularul sesizării cu privire la admisibilitatea procedurii

23. Completul de judecată al instanței de trimitere a apreciat că sunt îndeplinite condițiile de admisibilitate prevăzute de dispozițiile art. 519 din Codul de procedură civilă, reținând că există o cauză aflată în curs de judecată, în ultimă instanță, în competența legală a unui complet de judecată al Tribunalului Alba investit să soluționeze cauza.

24. Cele două litigii au început după intrarea în vigoare a actualului Cod de procedură civilă, contestațiile la executare silită fiind înregistrate pe rolul Judecătoriei Câmpeni la 7 noiembrie 2022, respectiv 4 mai 2022, iar cererile de executare silită au fost formulate la 15 septembrie 2022, respectiv 9 martie 2022.

25. Chestiunea de drept ce necesită a fi lămurită ridică dificultăți de interpretare a dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, deoarece:

— textul de lege prevede alternativ că penalitatea va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, dacă sunt îndeplinite cumulativ aceleași condiții, și anume: debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării, fără a face distincție după cum obligația a fost integral sau parțial executată;

— textul de lege în discuție nu se corelează cu prevederile art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă, care reglementează cuantumul, respectiv procentul penalităților de întârziere diferențiat, după cum este vorba despre obligația de a face care nu este evaluabilă în bani (situație în care penalitatea poate fi de la 100 lei până la 1.000 lei pe zi de întârziere) sau de obligația de a face care are un obiect evaluabil în bani (situație în care penalitatea poate fi de la 0,1% până la 1% pe zi de întârziere, procentaj calculat din valoarea obiectului obligației), în sensul că nu prevede posibilitatea reducerii penalității în situația în care prin încheierea pronunțată în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (1)—(4) din Codul de procedură civilă a fost stabilită o penalitate ce depășește cuantumul/procentul

maxim prevăzut și nici posibilitatea modificării penalității atunci când a fost greșit stabilită prin raportare la o obligație de a face neevaluabilă în bani, deși este vorba despre o obligație de a face evaluabilă în bani, sau invers;

— textul de lege în discuție nu se corelează cu prevederile art. 904 din Codul de procedură civilă și art. 1.528 din Codul civil, în sensul că nu face nicio referire la conduita creditorului pe parcursul executării silită, respectiv dacă creditorul a fost autorizat el însuși să îndeplinească pe cheltuiala debitorului obligația de a face stabilită în sarcina debitorului;

— textul de lege în discuție nu se corelează cu prevederile art. 712 alin. (1) din Codul de procedură civilă, întrucât acest text de lege prevede posibilitatea de a formula contestație la executare silită doar împotriva executării silită, a încheierilor date de executorul judecătoresc, împotriva oricărui act de executare și în cazul în care executorul judecătoresc refuză să efectueze o executare silită sau să îndeplinească un act de executare silită în condițiile legii. Or, încheierile pronunțate în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (1)—(4) din Codul de procedură civilă nu se încadrează în categoria celor care ar putea fi atacate pe calea contestației la executare silită în condițiile dreptului comun;

— textul de lege în discuție nu se corelează cu prevederile art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă, întrucât executarea silită se face în temeiul unei hotărâri judecătorești, respectiv al unei încheieri definitive [pronunțată în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (2)—(4) din Codul de procedură civilă] și nu prevede posibilitatea ca debitorul să invoce pe calea contestației la executare [formulate în condițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă] motive de fapt/de drept în legătură cu admisibilitatea procedurii reglementate de art. 906 alin. (1) din Codul de procedură civilă, motive de nelegalitate a încheierii respective, nici posibilitatea de a contesta criteriile avute în vedere la stabilirea penalităților de întârziere, de a contesta modul greșit de stabilire a penalităților prin raportare la o obligație de a face neevaluabilă în bani, deși este vorba despre o obligație evaluabilă în bani, sau invers.

26. Chestiunea de drept sesizată este una reală, veritabilă, susceptibilă să dea naștere unor interpretări diferite și controversate, deoarece debitorul nu are la dispoziție o altă cale ordinară de atac împotriva încheierii pronunțate în temeiul art. 906 alin. (1)—(4) din Codul de procedură civilă, în afara contestației la executare speciale, în condițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

27. Instanța de trimitere a arătat că soluționarea pe fond a cauzei depinde de lămurirea modului de interpretare/de aplicare a dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, întrucât:

— în cauză se pune problema inadmisibilității procedurii de executare în condițiile art. 906 alin. (1) din Codul de procedură civilă, din moment ce creditorul a fost autorizat el însuși să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația stabilită în sarcina debitorului (fiind pronunțată în acest sens Sentința nr. 605 din 29 mai 2012 în Dosarul nr. 695/203/2012 al Judecătoriei Câmpeni);

— în cauză se pune problema legalității încheierii pronunțate în temeiul art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă, întrucât, deși este vorba despre o obligație de a face al cărei obiect este evaluabil în bani (eliberarea traseului unei servituți prin demolarea unor construcții), penalitățile au fost stabilite prin

raportare la o obligație neevaluabilă în bani, iar o astfel de inadmisibilitate poate fi constatată de către instanță din oficiu;

— pe calea contestației la executare silită formulate, debitorii solicită înlăturarea penalităților de întârziere, invocând un obstacol și un interes public major, respectiv faptul că pentru executarea obligației de a face stabilite în sarcina lor ar trebui să se demoleze Căminul Cultural al Comunei B.;

— pe calea contestației la executare silită formulate, debitorii solicită reducerea penalităților de întârziere, raportat la conduita creditorului (care nu locuiește efectiv în comuna B. și nu folosește decât foarte rar acea servitute de trecere), raportat la suprafața redusă de teren afectată servituii (92 mp), precum și la faptul că debitorul a pus la dispoziție creditorului un alt traseu pentru a permite accesul la imobilul în care nu locuiește permanent.

28. Chestiunea de drept în discuție este nouă, nefiind identificată o practică judiciară conturată a instanțelor naționale în interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

29. În urma consultării jurisprudenței instanței supreme s-a constatat că asupra acestei probleme Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat printr-o hotărâre prealabilă sau printr-o decizie pronunțată în recurs în interesul legii și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

V. Punctele de vedere ale părților cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

30. Apelanții-contestatori au apreciat admisibilă și oportună sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept cu privire la prevederile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

31. Intimata a considerat ca fiind inadmisibilă sesizarea, susținând că nu este o chestiune de noutate, raportat la practica judiciară a Tribunalului Alba.

32. După comunicarea raportului întocmit de judecătorii-raportori, potrivit dispozițiilor art. 520 alin. (10) din Codul de procedură civilă, părțile nu au formulat puncte de vedere privind chestiunea de drept supusă judecării.

VI. Punctul de vedere al completului de judecată care a formulat sesizările cu privire la dezlegarea chestiunii de drept

33. Instanța de trimitere a reținut că, în virtutea principiului legalității căii de atac, consacrat expres prin art. 457 alin. (1) din Codul de procedură civilă, contestația la executare prevăzută de art. 906 alin. (5) din același cod este singura cale de atac pe care debitorul o are la dispoziție în cadrul procedurii de executare silită a unei obligații de a face.

34. Această contestație la executare are un caracter special, în sensul că se poate solicita doar reducerea ori înlăturarea penalității aplicate debitorului, iar admisibilitatea ei este condiționată de îndeplinirea cumulativă a două condiții, și anume: debitorul a executat obligația de a face prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

35. Calea de atac nu poate fi considerată efectivă, iar dreptul la apărare al debitorului este iluzoriu, întrucât art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă nu prevede posibilitatea:

— reducerii penalității, în cazul executării parțiale a obligației de către debitor;

— analizării cuantumului penalității, în cazul în care a fost greșit stabilită cu nerespectarea limitelor prevăzute de art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă sau prin raportare la o obligație de a face al cărei obiect este neevaluabil în bani, deși este vorba despre o obligație al cărei obiect este evaluabil în bani, sau invers [în speță, obligația de a face este evaluabilă în bani — eliberarea traseului unei servituiți prin demolarea unor construcții, însă penalitatea a fost stabilită potrivit dispozițiilor art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă];

— analizării criteriilor avute în vedere la stabilirea penalității aplicate debitorului și reducerea acesteia potrivit principiului proporționalității, în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei și de conduita creditorului;

— înlăturării penalității, în cazul în care creditorul însuși a fost autorizat să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina acestuia.

36. În reglementarea actuală, în condițiile în care încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (2), (3) din Codul de procedură civilă nu sunt supuse niciunei căi de atac, iar, potrivit dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, creditorul poate solicita *sine die* fixarea sumei definitive cu titlu de penalități, respectiv după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația, opinia instanței de trimitere este în sensul că penalitățile aplicate debitorului își pierd efectul cominatoriu (constrângător), iar scopul procedurii este deturnat de la cel prevăzut de lege, în sensul că executarea penalităților (în condițiile în care debitorul nu are nicio cale pentru a contesta criteriile de stabilire și cuantumul acestora) devine mult mai avantajoasă pentru creditor, care nu mai justifică practic un interes pentru executarea propriu-zisă a obligației de a face prevăzute în titlul executoriu, ci preferă îndestularea din sumele stabilite definitiv prin încheierea executorie pronunțată în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, ceea ce echivalează cu o îmbogățire fără just temei a creditorului.

37. În concret, în cauzele de față, ca urmare a executării penalităților definitive stabilite, creditoarea încasează la fiecare 3 luni o sumă exorbitantă, astfel că instanța de sesizare apreciază că se impune interpretarea dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă printr-o hotărâre prealabilă, în sensul în care să permită posibilitatea:

— reducerii penalității și în cazul executării parțiale a obligației de către debitor;

— analizării cuantumului penalității, în cazul în care a fost greșit stabilită cu nerespectarea limitelor prevăzute de art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă sau prin raportare la o obligație de a face al cărei obiect este neevaluabil în bani, deși este vorba despre o obligație al cărei obiect este evaluabil în bani, sau invers;

— analizării criteriilor avute în vedere la stabilirea penalității aplicate debitorului și reducerea acesteia potrivit principiului proporționalității, în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei și de conduita creditorului;

— înlăturării penalității, în cazul în care creditorul însuși a fost autorizat să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina acestuia.

38. Instanța de sesizare a mai arătat, cu titlu de aspecte apreciate a fi relevante, că, în cauză, se pune problema aplicării în timp a prevederilor actualului Cod de procedură civilă și admisibilitatea procedurii reglementate de art. 906 din Codul de

procedură civilă, având în vedere că la baza executării silite stă o hotărâre judecătorească pronunțată sub imperiul Codului de procedură civilă din 1865.

VII. Practica judiciară a instanțelor naționale în materie

39. Din răspunsurile transmise de instanțele naționale, la solicitarea Înaltei Curți de Casație și Justiție, prin care au fost formulate puncte de vedere argumentate și au fost transmise hotărâri judecătorești cu privire la chestiunea de drept ce face obiectul sesizării de față, au rezultat următoarele aspecte:

40. Cu privire la prima întrebare din sesizare, **într-o opinie** s-a apreciat că în cadrul contestației la executare formulate împotriva executării silite demarate în temeiul oricăreia dintre încheierile pronunțate în procedura prevăzută de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu pot fi analizate la reducerea penalității criteriile avute în vedere de instanța care a pronunțat încheierea prevăzută de art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă.

41. În sensul acestei opinii a fost identificată practică judiciară, fiind exprimate totodată și puncte de vedere teoretice de către judecători.

42. **În a doua opinie**, regăsită doar în punctele de vedere teoretice exprimate de judecători, s-a apreciat că toate criteriile avute în vedere de instanță la stabilirea penalităților prin încheierea pronunțată în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă pot fi analizate și avute în vedere la reducerea penalităților în cadrul contestației la executare cu privire la oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, doar dacă debitorul a executat obligația de a face și dacă a dovedit existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării.

43. **Într-o a treia opinie**, de asemenea exprimată doar la nivel teoretic, nefiind identificată practică judiciară, s-a apreciat că aceste criterii pot fi avute în vedere chiar dacă debitorul nu a executat obligația de a face și nici nu a dovedit existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării, dat fiind faptul că încheierile pronunțate în condițiile art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă sunt definitive, iar în cadrul contestației la executare este necesar ca debitorului să i se permită să invoce apărări care țin de nelegalitatea executării silite și din această perspectivă.

44. Cu privire la cea de a doua întrebare, **într-o opinie**, s-a apreciat că inclusiv în ipoteza în care debitorul execută în parte obligația de a face, însă face dovada unor motive temeinice care au justificat întârzierea parțială a executării, poate obține reducerea penalităților, întrucât textul de lege nu face distincția între executarea integrală sau parțială.

45. În sensul acestei opinii au fost exprimate puncte de vedere teoretice de către judecători, fără a se identifica practică judiciară.

46. **În a doua opinie**, s-a apreciat că penalitatea stabilită prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă va putea fi redusă doar în situația în care debitorul execută integral obligația de a face și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării, întrucât executarea parțială a obligației echivalează cu neatingerea scopului instituit prin stabilirea penalităților (sumei definitive), respectiv constrângerea debitorului să își execute obligația stabilită printr-un titlu executoriu.

47. În sprijinul acestei opinii au fost transmise atât hotărâri judecătorești, cu titlu de practică judiciară, cât și puncte de vedere teoretice ale judecătorilor.

48. Referitor la ultima întrebare, **într-o primă opinie**, s-a considerat că debitorul nu poate fi obligat la plata unor penalități de întârziere în cazul în care obligația de a face nu presupune faptul său personal.

49. S-a motivat că, din moment ce nu pot fi aplicate penalități în temeiul art. 906 din Codul de procedură civilă în cazul obligațiilor de a face care nu presupun faptul personal al debitorului, reiese că nu pot fi incidente nici dispozițiile art. 906 alin. (5) din același cod privind reducerea penalităților.

50. În sensul acestei opinii a fost identificată practică judiciară și au fost exprimate puncte de vedere teoretice de către judecători.

51. **În a doua opinie**, susținută doar prin puncte de vedere exprimate la nivel teoretic de judecători, s-a apreciat că penalitățile stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă pot fi executate în situația în care creditorul însuși deține un titlu executoriu prin care a fost autorizat personal să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina debitorului, dacă nu au fost înlăturate pe calea contestației la executare prevăzute de art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, întrucât legea nu face nicio distincție.

52. Ministerul Public — Parchetul de pe lângă Înalta Curte de Casație și Justiție a comunicat că, la nivelul Secției judiciare — Serviciul judiciar civil, nu se verifică, în prezent, practica judiciară, în vederea promovării unui eventual recurs în interesul legii, cu privire la chestiunea de drept supusă dezlegării.

VIII. Opinia specialiștilor consultați

53. Prin opinia juridică transmisă de *Institutul Național al Magistraturii* s-a arătat, în esență, că reducerea penalităților în conformitate cu procedura reglementată de art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă nu se poate realiza în raport cu acele criterii care au fost avute în vedere la aplicarea penalităților prin încheierea prevăzută de art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă, dacă debitorul nu a executat obligația de a face care implică faptul său personal sau nu a dovedit existența unor motive temeinice care să justifice întârzierea executării. Totodată, reducerea penalităților, în conformitate cu procedura reglementată de art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, nu ar putea avea loc atunci când debitorul a executat parțial obligația, fiind indiferent dacă acesta dovedește existența unor motive temeinice care să justifice întârzierea executării parțiale a obligației. Cât privește cea de a treia întrebare, s-a apreciat că aceasta este inadmisibilă, întrucât nu ridică o problemă de interpretare a dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

54. Prin opinia juridică transmisă de cadrele didactice ale *Facultății de Drept din cadrul Universității de Vest din Timișoara* s-a arătat, în sinteză, cu privire la prima întrebare din sesizare, că modul în care instanța a stabilit penalitățile de întârziere poate fi analizat în cadrul contestației la executare, deoarece este calea reglementată de legiuitor pentru a fi reduse sau înlăturate penalitățile stabilite. Faptul că art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă permite reducerea sau înlăturarea penalităților nu contrazice principiile stabilite în alin. (2) și (4) ale aceluiași articol, ci oferă instanței de executare posibilitatea de a ajusta penalitățile în funcție de comportamentul efectiv al debitorului. A fost exprimată și opinia potrivit căreia criteriile

avute în vedere de către instanța de executare în procedura prevăzută de art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă trebuie avute în vedere la judecarea contestației la executare formulate în baza art. 906 alin. (5) din același cod, aceste criterii făcând parte din considerentele titlului executoriu împotriva căruia contestația este formulată, însă ele nu vor mai putea fi cenzurate sau reinterpretate de instanța investită să soluționeze contestația la executare, aceste criterii și consecințele lor intrând în autoritatea de lucru judecat a încheierii prevăzute de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în același sens fiind și prevederile art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă.

55. În ceea ce privește a doua întrebare s-a apreciat că penalitățile vor putea fi reduse dacă debitorul execută parțial obligația și, în plus, dovedește motivele temeinice care au justificat întârzierea parțială, deoarece odată executată obligația nu se mai justifică plata integrală a penalităților.

56. Cât privește ultima întrebare, aceasta ridică o falsă problemă prin raportare la domeniul de aplicare a penalităților vizate de art. 906 din Codul de procedură civilă, deoarece aplicarea acestora se face pentru executarea unei obligații de a face sau de a nu face care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, ceea ce exclude posibilitatea ca obligația stabilită în sarcina debitorului să fie executată de către creditor.

57. În opinia specialiștilor *Facultății de Drept a Universității Babeș-Bolyai din Cluj-Napoca* utilizarea contestației la executare reglementate de dispozițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă este posibilă în următoarele situații:

— pentru a cenzura criteriile în baza cărora instanța de executare a stabilit prin încheiere definitivă cuantumul penalităților pe zi de întârziere în temeiul alin. (2) al art. 906 din Codul de procedură civilă, chiar dacă obiectul contestației îl constituie încheierea dată în temeiul alin. (4) al aceluiași articol, prin care s-a stabilit cuantumul final al acestor penalități, însă doar dacă debitorul a executat cel puțin parțial obligația de a face stabilită în sarcina sa prin titlul executoriu, dovedind motivele temeinice care au determinat întârzierea în executare;

— pentru a reduce cuantumul penalităților și în caz de executare doar parțială a obligației de a face, făcându-se dovada motivelor temeinice care au stat la baza executării parțiale cu întârziere;

— pentru a înlătura penalitățile stabilite prin încheierile de la alin. (2) și (4) ale art. 906 din Codul de procedură civilă, în cazul în care creditorul a fost autorizat să îndeplinească obligația pe cheltuiala debitorului.

58. Prin opinia de specialitate transmisă de *Facultatea de Drept a Universității din București* s-a apreciat că, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă:

— penalitatea nu poate fi înlăturată sau redusă dacă debitorul nu face dovada cumulativă a executării obligației de a face și a existenței unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării;

— penalitățile de întârziere stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu pot fi reduse și atunci când debitorul execută parțial obligația de a face și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea parțială a executării obligației;

— încheierea prin care creditorul a fost autorizat personal să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina debitorului nu este de natură să conducă de drept la o încetare a efectelor încheierilor prin care au fost

stabilite penalitățile de întârziere, pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

IX. Jurisprudența Curții Constituționale

59. Dispozițiile art. 906 din Codul de procedură civilă au făcut obiectul controlului de constituționalitate în numeroase rânduri, în acest sens fiind, spre exemplu, Decizia nr. 5 din 17 ianuarie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 329 din 8 mai 2017; Decizia nr. 272 din 27 aprilie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 571 din 18 iulie 2017; Decizia nr. 380 din 6 iunie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 682 din 22 august 2017; Decizia nr. 525 din 11 iulie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 763 din 26 septembrie 2017; Decizia nr. 624 din 9 octombrie 2018, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 176 din 5 martie 2019; Decizia nr. 202 din 9 aprilie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 562 din 9 iulie 2019; Decizia nr. 491 din 25 iunie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1033 din 5 noiembrie 2020, sau Decizia nr. 821 din 10 noiembrie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 208 din 2 martie 2021, decizii prin care s-a statuat în sensul constituționalității reglementării criticate.

60. Prin Decizia nr. 395 din 4 iulie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 943 din 18 octombrie 2023, Curtea Constituțională a arătat că, de altfel, în sensul celor statuate prin jurisprudența instanței de contencios constituțional sunt și cele reținute prin Decizia nr. 30 din 24 aprilie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 16 mai 2023.

61. Prezintă relevanță și considerentele expuse de Curtea Constituțională în Decizia nr. 665 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 14 februarie 2020, prin care, respingându-se excepția de neconstituționalitate a prevederilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, s-au reținut la paragrafele 25 și 26 următoarele: „25. Prin urmare, din examinarea reglementării cuprinse în art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă rezultă faptul că posibilitatea înlăturării ori reducerii penalității, pe calea contestației la executare, pentru debitorul care execută integral obligația prevăzută în titlul executoriu și care dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării, este un beneficiu acordat de legiuitor debitorului de bună-credință. Acest beneficiu nu constituie, însă, un drept fundamental al debitorului, ci reprezintă un mijloc de constrângere la îndemâna creditorului în faza executării silite, dreptul protejat de lege fiind titlul executoriu al creditorului, care se bucură de autoritate de lucru judecat.

26. Curtea subliniază, totodată, că o executare silită satisface cerința de a fi în acord cu standardele Convenției europene a drepturilor omului și cu prevederile dreptului intern numai în măsura în care este conformă cu titlul executoriu, efectivă, integrală și realizată cu celeritate. Integralitatea desemnează caracteristica executării silite de a fi condus la realizarea completă a întregii creanțe a creditorului și de a-l fi repus pe acesta în situația în care s-ar fi aflat dacă debitorul și-ar fi executat, în mod benevol, la scadență și integral, obligația, fără să mai fi fost nevoie, astfel, de inițierea procedurii executării silite de către creditor.”

X. Jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție

62. Verificând jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție, pronunțată în procedurile de unificare a practicii judiciare, au fost identificate mai multe decizii relevante ce au vizat interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 din Codul de procedură civilă.

63. Astfel, prin Decizia nr. 16 din 6 martie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 258 din 13 aprilie 2017, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile și, în consecință, a stabilit că: *„În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă nu este admisibilă formularea mai multor cereri de fixare a sumei definitive datorate de debitor cu titlu de penalități”*. Se cuvine subliniat că respectiva decizie a interpretat, în interesul legii, prevederile art. 906 alin. (4), în forma anterioară modificărilor aduse Codului de procedură civilă prin Legea nr. 310/2018.

64. Prin Decizia nr. 59 din 9 decembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 58 din 29 ianuarie 2020, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea cu privire la următoarea chestiune de drept: *„În situația în care prima instanță a respins cererea de fixare a sumei definitive ce i se datorează creditorului cu titlu de penalități, în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, hotărârea primei instanțe este susceptibilă de a fi atacată cu o cale de atac, respectiv apel?”*.

65. Prin Decizia nr. 30 din 17 mai 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 925 din 28 septembrie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Modul de interpretare și aplicare a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, astfel cum a fost modificat prin art. 1 pct. 68 din Legea nr. 310/2018, respectiv dacă dispoziția modificată se aplică doar executărilor silită începute după intrarea în vigoare a Legii nr. 310/2018 sau se aplică și cererilor de stabilire a despăgubirilor introduse după intrarea în vigoare a Legii nr. 310/2018, indiferent de data la care a fost formulată cererea de executare silită”*.

66. Prin Decizia nr. 39 din 7 iunie 2021, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 733 din 27 iulie 2021, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a respins, ca inadmisibilă, sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile pentru dezlegarea următoarei chestiuni de drept: *„Modul de interpretare a dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, respectiv să se stabilească dacă creditorul poate solicita fixarea sumei definitive ce i se datorează de către debitor cu titlu de penalități și în ipoteza în care debitorul execută obligația în mai puțin de 3 luni de la data comunicării încheierii pronunțate în baza alin. (2) sau (3) a art. 906 din Codul de procedură civilă”*.

67. Prin Decizia nr. 30 din 24 aprilie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 16 mai 2023, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizările conexe formulate în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă și, în consecință, a stabilit că: *„În măsura în care debitorul a executat obligația de a face sau de a nu face,*

care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, chiar și pe parcursul soluționării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, creditorul nu mai poate obține stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate.” Au fost respinse, ca inadmisibile, sesizările conexe cu privire la următoarea chestiune de drept: *„dacă verificarea motivelor temeinice care au condus la neexecutarea obligației de a face intuitu personae ar putea fi realizată direct în cadrul litigiului purtat asupra sumei finale acordate cu titlu de penalitate în condițiile în care obligația a fost îndeplinită în timpul litigiului, cu mult peste intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate sau aceste motive temeinice pot fi invocate și, respectiv, analizate doar pe calea unei contestații la executare, potrivit art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, ori dispozițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă se opun stabilirii sumei definitive cu titlu de penalitate în condițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, în situația în care, la momentul promovării cererii întemeiate pe dispozițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă (stabilirea sumei definitive pentru neîndeplinirea obligației de a face intuitu personae stabilite printr-un titlu executoriu), obligația nu era îndeplinită și nici în intervalul celor 3 luni pentru care se solicită stabilirea sumei definitive cu titlu de penalitate, însă ulterior, în timpul litigiului, a fost îndeplinită această obligație de către debitor”*.

68. Prin Decizia nr. 37 din 15 mai 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 660 din 19 iulie 2023, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a admis sesizarea în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile privind interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă și, în consecință, a stabilit că: *„Este posibilă fixarea sumei definitive ce i se datorează creditorului, cu titlu de penalități, pentru un interval de timp mai mare de 3 luni, dar compus numai din termene de câte 3 luni.”* A fost respinsă, ca inadmisibilă, sesizarea privind următoarea chestiune de drept: *„În interpretarea și aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, se poate stabili suma definitivă datorată cu titlu de penalități în ipoteza stingerii obligației ulterior sesizării instanței cu cererea de stabilire a sumei definitive și după trecerea unui interval de cel puțin trei luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalităților?”*, avându-se în vedere că a fost dezlegată prin decizia precitată la paragraful anterior.

XI. Raportul asupra chestiunii de drept

69. Judecătorii-raportori au apreciat că sesizările în vederea pronunțării unei hotărâri prelabile sunt inadmisibile, întrucât nu sunt îndeplinite toate condițiile de admisibilitate prevăzute de art. 519 din Codul de procedură civilă.

XII. Înalta Curte de Casație și Justiție Asupra admisibilității sesizării

70. Se solicită Înaltei Curți de Casație și Justiție o interpretare jurisdicțională de principiu a dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în sensul de a stabili dacă contestația la executare reglementată prin acest text normativ poate fi utilizată în următoarele situații: a) pentru a cenzura criteriile în baza cărora instanța de executare a stabilit, prin încheiere definitivă, quantumul penalităților pe zi de întârziere în temeiul alin. (2) al aceluiași articol, indiferent dacă debitorul a executat sau nu obligația de a face și chiar dacă nu a dovedit existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării; b) pentru a reduce quantumul penalităților, în caz de executare parțială a obligației de a face, făcându-se dovada motivelor temeinice care au stat la baza executării parțiale cu întârziere; c) pentru a înlătura penalitățile stabilite prin încheierile de la alin. (2) și (4) ale aceluiași articol, în cazul în care creditorul a fost

autorizat să îndeplinească el însuși obligația stabilită prin titlul original, pe cheltuiala debitorului.

71. Pronunțarea unei hotărâri prealabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept esențiale, ivite într-o cauză aflată în curs de soluționare în ultimă instanță, de natură să elimine riscul apariției și dezvoltării unei jurisprudențe neunitare printr-o rezolvare de principiu, este legal condiționată, prin textele de lege care asigură cadrul legal al deschiderii acestei proceduri, respectiv art. 519 și art. 520 din Codul de procedură civilă.

72. În raport cu art. 519 din Codul de procedură civilă, „*Dacă, în cursul judecății, un complet de judecată al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al curții de apel sau al tribunalului, investit cu soluționarea cauzei în ultimă instanță, constatând că o chestiune de drept, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective, este nouă și asupra acesteia Înalta Curte de Casație și Justiție nu a statuat și nici nu face obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare, va putea solicita Înaltei Curți de Casație și Justiție să pronunțe o hotărâre prin care să se dea rezolvare de principiu chestiunii de drept cu care a fost sesizată*”.

73. Analiza normei juridice anterior evocate permite concluzia potrivit căreia deschiderea procedurii hotărârii prealabile este posibilă numai în cazul în care sunt întrunite, concomitent, următoarele condiții de admisibilitate: a) existența unei cauze pendinte, o judecată în curs de soluționare pe rolul unei instanțe; b) cauza care face obiectul judecății să se afle în competența legală a unui complet al Înaltei Curți de Casație și Justiție, al unei curți de apel sau al unui tribunal; c) acest complet să fi fost legal investit cu soluționarea litigiului în ultimă instanță; d) în cursul judecății, să se ivească o chestiune de drept esențială, de a cărei lămurire depinde soluționarea pe fond a cauzei respective; e) chestiunea de drept identificată să prezinte caracter de noutate; f) această chestiune de drept să nu fi făcut obiectul statuării Înaltei Curți de Casație și Justiție și nici obiectul unui recurs în interesul legii în curs de soluționare.

74. Examinarea îndeplinirii, în mod cumulativ, a condițiilor în care poate fi declanșat acest mecanism de unificare a practicii judiciare pune în evidență faptul că, în cazul prezentelor sesizări, nu toate cerințele esențiale enunțate se verifică.

75. Astfel, din datele prezentate în cuprinsul celor două încheieri de sesizare, rezultă că Înalta Curte de Casație și Justiție a fost legal sesizată de un complet de judecată al Tribunalului Alba — Secția I civilă, investit cu soluționarea apelurilor declarate împotriva unor sentințe pronunțate în primă instanță de Judecătoria Câmpeni în soluționarea unor contestații la executare, formulate de aceiași debitori, cu referire la același titlu executoriu original, în temeiul art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă. Cauzele care fac obiectul judecății în apel se află în competența legală a unui complet de judecată al tribunalului, conform art. 95 alin. (1) pct. 2 raportat la art. 94 alin. (1) pct. 3 coroborat cu art. 714 alin. (1) raportat la art. 651 alin. (1) din Codul de procedură civilă, întrucât procesul are natura juridică a unui litigiu în materia executării silite a obligațiilor, ce conferă competență exclusivă, în primă instanță, judecătoriei, ca instanță de executare, iar în apel tribunalului.

76. În concluzie, se verifică condițiile referitoare la existența unei cauze în curs de soluționare, aflată în competența legală a unui complet de judecată al instanței de trimitere (Tribunalul Alba), investită să judece litigiul în ultimă instanță; hotărârile pronunțate sunt definitive, în raport cu dispozițiile art. 634 alin. (1) pct. 4 teza întâi din Codul de procedură civilă.

77. Cu referire la cerința ivirii unei chestiuni de drept de care depinde soluționarea în fond a cauzei respective, se constată că legiuitorul a instituit o dublă condiție: pe de o parte, să existe o chestiune de drept, iar pe de altă parte, să fie probată legătura necesară între dezlegarea chestiunii de drept identificate și soluționarea cauzei în fond.

78. Condiția care vizează existența unei chestiuni de drept având, în mod obligatoriu, anumite caracteristici și supuse interpretării în anumite condiții procedurale este de esența mecanismului de unificare a practicii judiciare, constând în pronunțarea unei hotărâri prealabile cu valoare de principiu și obligatorie pentru instanțe. Cu toate acestea, legea de procedură nu definește noțiunea „chestiune de drept”, revenind astfel doctrinei și jurisprudenței obligatorii a Înaltei Curți de Casație și Justiție rolul de a stabili conținutul acesteia.

79. În acest sens, printr-o jurisprudență bine conturată în timp, Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a statuat în sensul că prin această condiție a legii este vizată o chestiune de drept veritabilă, susceptibilă de a genera interpretări diferite ale unui text de lege, fie din cauză că acest text este îndoielnic, neclar sau lacunar, fie pentru că nu este corelat cu alte dispoziții legale, fie pentru că se pune problema că el nu ar mai fi în vigoare. Pentru a fi considerată reală, chestiunea de drept trebuie să privească posibilitatea unei interpretări diferite sau contradictorii a unui text de lege, a unei reguli cutumiare neclare, incomplete ori, după caz, incerte sau incidența unor principii generale, al căror conținut sau sferă de aplicare sunt discutabile (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 779 din 5 octombrie 2016).

80. Totodată, relativ la această condiție, a existenței unei chestiuni de drept, în jurisprudența Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, s-a precizat că problema de drept care necesită cu pregnanță să fie lămurită trebuie să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, apt să justifice nevoia de interpretare realizată prin mijlocirea instanței supreme, într-un dublu scop: acela al unei rezolvări de principiu și acela al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății (a se vedea Decizia nr. 20 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 25 martie 2020).

81. Întrucât de chestiunea de drept enunțată în cuprinsul actului de sesizare a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept depinde rezolvarea pe fond a cauzei, înseamnă că ea trebuie să fie nu doar reală, ci și una importantă și să se regăsească în soluția care va fi cuprinsă în dispozitivul hotărârii, indiferent dacă acțiunea urmează să fie admisă sau respinsă (M. Tăbărcă, *Drept procesual civil, Teoria generală*, vol. I, Ed. Universul Juridic, București, 2013, p. 603).

82. Prin urmare, nu orice chestiune de drept poate fi supusă interpretării, prin acest mecanism de unificare jurisprudențială, ci numai aceea care ridică problema precarității textelor de lege, a caracterului lor dual ori complex. În caz contrar, rolul instanței supreme ar deveni unul de soluționare directă a cauzei și ar neutraliza rolul constituțional al instanței legal investite, acela de a judeca în mod direct și efectiv procesul. Instanța supremă nu poate fi investită, în cadrul acestei proceduri, cu însăși interpretarea și aplicarea legii în scopul soluționării efective a

unei cauze pendinte, atribut care se impune cu necesitate să rămână în sfera de competență exclusivă a instanței de judecată legal investite (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 16 din 23 mai 2016, precitată; Decizia nr. 39 din 23 septembrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 909 din 11 noiembrie 2019).

83. Așa fiind, chestiunea de drept, în înțelesul art. 519 din Codul de procedură civilă, este absolut necesar să rezulte din interpretarea diferită sau contradictorie a unei anumite dispoziții a legii, iar nu din aplicarea acesteia la circumstanțele particulare ale cauzei deduse judecării. Simpla dilemă a instanței de judecată cu privire la sensul unei norme de drept nu poate constitui temei pentru inițierea mecanismului de unificare jurisprudențială, reprezentat de pronunțarea hotărârii prealabile pentru dezlegarea unor chestiuni de drept (în acest sens, a se vedea Decizia nr. 88 din 4 decembrie 2017, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 114 din 6 februarie 2018, paragrafele 36—42).

84. În concluzie, se poate reține că sintagma „chestiune de drept” are un conținut semantic complex, menit să identifice, în esență, o problemă de drept reală, autentică, esențială și dificilă, generată de existența unor texte normative îndoielnice, lacunare sau neclare, care sunt determinante pentru soluționarea pe fond a cauzei dedusă judecării.

85. Împrejurarea că ar putea fi vorba despre un aspect de drept procesual supus analizei este irelevantă din punctul de vedere al admisibilității sesizării, câtă vreme, în jurisprudența dezvoltată în aplicarea acestei instituții, a hotărârii prealabile, instanța supremă a statuat, în mod constant, că obiectul sesizării îl poate constitui atât o chestiune de drept material, cât și una de drept procesual dacă, prin consecințele pe care le produce, interpretarea normei de drept are aptitudinea de a determina, de a influența, soluționarea raportului de drept dedus judecării (în acest sens, a se vedea, spre exemplu: Decizia nr. 1 din 18 noiembrie 2013, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 43 din 20 ianuarie 2014; Decizia nr. 20 din 17 februarie 2020, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 247 din 25 martie 2020; Decizia nr. 61 din 17 octombrie 2022, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 1172 din 7 decembrie 2022).

86. Verificându-se, în contextul acestor considerente doctrinare și jurisprudențiale, cerința referitoare la investirea instanței supreme cu o chestiune de drept de care depinde soluționarea pe fond a cauzei, se constată că ea nu a fost demonstrată, în cazul prezentelor sesizări, cu privire la niciuna dintre cele trei întrebări formulate.

Asupra celei dintâi întrebări — „*criteriile avute în vedere de instanță la stabilirea penalităților de întârziere prin încheierea pronunțată în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă pot fi analizate și avute în vedere la reducerea penalității în cadrul contestației la executare formulate cu privire la oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, indiferent dacă debitorul a executat sau nu obligația de a face și chiar dacă nu a dovedit existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării*”.

87. Chestiunea de drept cu a cărei lămurire a fost investită Înalta Curte de Casație și Justiție vizează aplicarea dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, într-o ipoteză dată, aceea în care, prin încheieri pronunțate succesiv în temeiul

art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, rămase definitive și executorii prin respingerea apelului debitorilor, s-a recunoscut în favoarea creditoarei dreptul la plata unor penalități definitive de întârziere, fixate pentru intervale de timp de câte 3 luni în care debitorii nu au executat obligația de a face stabilită printr-o hotărâre judecătorească definitivă, pronunțată în anul 2009.

88. În procedura de executare silită a încheierii prin care a fost fixată penalitatea definitivă, debitorii formulează contestație la executare, prin care solicită anularea tuturor actelor și formelor de executare din dosarul execuțional, pentru următoarele motive: executorul judecătoresc urmărește punerea în executare a titlului executoriu în raport cu un terț, unitatea administrativ-teritorială neavând calitatea de debitor; se află în imposibilitate obiectivă de executare a obligației de a face stabilită prin titlul original, în speță, eliberarea traseului servituții de trecere recunoscut în favoarea creditoarei, pe terenul afectat de servitute existând edificată o construcție cu destinația „Căminul Cultural al Comunei B.”. Pentru ipoteza în care instanța va aprecia că nu sunt îndeplinite condițiile pentru înlăturarea penalității de întârziere, debitorul solicită reducerea acesteia la un quantum rezonabil, având în vedere că penalitatea este stabilită pentru o servitute de trecere care vizează doar 92 mp teren, că obstacolul sau impedimentul întâmpinat de către contestator în executarea propriei obligații de a face și care nu ar fi putut fi adusă la îndeplinire prin altă persoană este unul absolut și peste care nu se poate trece, că pentru punerea în executare a hotărârii judecătorești soluția ar fi demolarea unei construcții de interes public.

89. În primă instanță, contestația la executare este respinsă ca neîntemeiată, instanța reținând, în esență, că nu a fost făcută dovada executării obligației stabilite prin titlul executoriu original, or, în lipsa executării obligației de a face, este de prisos analiza motivelor temeinice care au împiedicat executarea, fiind necesar ca cele două condiții să fie întrunite cumulativ. Faptul că ar fi pus debitorul la dispoziția creditoarei un alt traseu de trecere și ar fi inițiat un proces civil pentru schimbarea servituții de trecere nu poate reprezenta o executare a obligației de a face, stabilită printr-un titlu executoriu (o hotărâre judecătorească) cu mai mult de 10 ani în urmă.

90. Împotriva sentinței prin care contestația este respinsă în primă instanță, contestatorii au declarat apel, reiterând motivele contestației la executare. Învederează că obstacolul sau impedimentul întâmpinat în executarea obligației de a face este unul absolut, peste care nu se poate trece, de natură a împiedica total, fără vreo altă posibilitate, executarea obligației de a face stabilite prin titlul executoriu. Mai mult, penalitatea stabilită pe zi de întârziere (1.000 lei) în temeiul art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă este „nejustificat de mare”, având în vedere traseul servituții de trecere, posibilitatea creditoarei de a ajunge la drumul public printr-un alt loc, frecvența utilizării respectivului traseu.

91. Instanța de apel, din oficiu, a apreciat că este necesară sesizarea Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, cu interpretarea dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, considerând că acest text normativ nu s-ar corela cu prevederile art. 906 alin. (2) și (3), art. 904, art. 712 alin. (1), art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă, respectiv art. 1.528 din Codul civil, iar prin această lipsă de „corelare” calea de atac nu este una efectivă și dreptul la apărare al debitorului este unul iluzoriu. Se arată că

art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă nu prevede posibilitatea reducerii penalității, în cazul executării parțiale a obligației de către debitor; nu prevede posibilitatea analizării cuantumului penalității, în cazul în care a fost greșit stabilit, cu nerespectarea limitelor prevăzute de art. 906 alin. (2), (3) din Codul de procedură civilă sau prin raportare la o obligație de a face al cărei obiect este neevaluabil în bani, deși este vorba despre o obligație al cărei obiect este evaluabil în bani sau invers [în speță, obligația de a face este evaluabilă în bani — eliberarea traseului unei servituți prin demolarea unor construcții, însă penalitatea a fost stabilită potrivit dispozițiilor art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă]; nu prevede posibilitatea analizării criteriilor avute în vedere la stabilirea penalității aplicate debitorului în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă și nici posibilitatea reducerii acesteia, potrivit principiului proporționalității, în funcție de circumstanțele concrete ale cauzei și de conduita creditorului; nu prevede posibilitatea înlăturării penalității, în cazul în care creditorul însuși a fost autorizat să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina acestuia. Prin urmare, se solicită instanței supreme să ofere o interpretare extensivă conținutului normei în discuție, care să permită o analiză a legalității penalității de întârziere stabilite prin încheierile definitive pronunțate pe temeiul art. 906 alin. (1)—(4) din Codul de procedură civilă și posibilitatea înlăturării/reducerii acesteia, în ipotezele enunțate, acoperind astfel pretensele „lacune și necorelări legislative” și oferind debitorului — titular al contestației la executare — o cale de atac efectivă.

92. Exprimând un punct de vedere cu privire la problema de drept care formează obiectul sesizării, în raport cu circumstanțele cauzei, instanța de trimitere apreciază că prin art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă a fost reglementată „o contestație la executare cu un caracter special”, în sensul că ea permite „doar” reducerea ori înlăturarea penalității aplicate debitorului, iar admisibilitatea ei este condiționată de îndeplinirea a două condiții cumulative, respectiv executarea obligației de a face/a nu face și existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării acesteia.

93. Raționamentul juridic al instanței de trimitere nu pune în evidență vreo dificultate de interpretare a textului de lege supus dezbaterii, dedusă din caracterul lacunar, neclar ori îndoielnic al acestuia, și nici vreo contradicție între dispozițiile normei și alte prevederi legale, de natură să îi confere un caracter îndoielnic, sub aspectul limitelor aplicării; nu există nicio referire la potențialul de dificultate al chestiunii de drept în discuție ori la caracterul controversat al acesteia. Or, pentru a fi justificată declanșarea procedurii hotărârii prelabile, este necesar ca problema de drept identificată prin actul de sesizare să fie susceptibilă de a face, în mod rezonabil, obiectul mai multor interpretări posibile, pe care instanța de trimitere să le expună în cuprinsul încheierii de sesizare, demonstrând astfel aptitudinea problemei de drept de a genera în viitor o jurisprudență neunitară.

94. Cu toate acestea, evocând, în cuprinsul prezentelor sesizări, situații conjuncturale, unele dintre ele ipotetice (stabilirea penalității cu depășirea limitelor legii; calificarea greșită a obligației ca fiind una neevaluabilă în bani; obținerea unui nou titlu executoriu, care îndreptățește creditorul să execute el însuși obligația, pe cheltuiala debitorului; executarea

parțială a obligației), instanța de trimitere apreciază că „se impune interpretarea dispozițiilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în sensul în care să permită” acestei contestații la executare verificarea legalității încheierilor pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, cenzurarea și reinterpretarea criteriilor avute în vedere de către instanța de executare în procedura de stabilire a penalității pe zi de întârziere, prevăzută de art. 906 alin. (2) și (3) din Codul de procedură civilă.

95. În realitate, prin cele două sesizări se constată că, așa cum este reglementată contestația la executare exercitată în condițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, ea este ineficientă, lipsind debitorul de o cale de atac efectivă. Prin urmare, ceea ce se dorește este ca instanța supremă, prin mecanismul hotărârii prelabile, să interpreteze art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă într-o manieră care să recunoască contestației la executare un rol reformativ, o funcție procesuală de control și de cenzură a încheierilor pronunțate în temeiul art. 906 alin. (2)—(4) din Codul de procedură civilă.

96. Înalta Curte de Casație și Justiție reamintește că procedura hotărârii prelabile are menirea de a elimina riscul apariției unei practici judiciare neunitare, printr-o rezolvare de principiu a unei probleme de drept reale, esențiale și controversate, care se impune cu evidență a fi lămurită și care prezintă o dificultate suficient de mare, în măsură să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării de principiu și acela al înlăturării oricărei incertitudini care ar putea plana asupra securității raporturilor juridice deduse judecății. Mecanismul hotărârii prelabile nu poate fi utilizat pentru îmbunătățirea legislației ori pentru adaptarea soluției legislative deja prevăzute de legiuitor într-o manieră care ar contrazice atât textul normativ în discuție, cât și conținutul normei, pentru că s-ar produce o deturnare de la competențele recunoscute instanței supreme și de la scopul în realizarea căruia acest mecanism procedural a fost reglementat, în esență, acela al unificării practicii judiciare.

97. Raționamentul judiciar aparține judecătorului cauzei și acesta impune aplicarea mecanismelor de interpretare a normelor juridice și de apreciere a situațiilor de fapt concrete. Interpretarea și aplicarea legii, în circumstanțele specifice fiecărei cauze, sunt competențe care aparțin exclusiv instanței de judecată investite cu soluționarea cauzei, iar nu instanței supreme, sesizată în procedura hotărârii prelabile pentru dezlegarea unei chestiuni de drept. Judecătorul cauzei este cel chemat să rezolve și posibilele dificultăți de interpretare ori de corelare a unor norme juridice, fie ele neclare ori incomplete, folosind metodele de interpretare a legii, în acord cu principiile de drept, cu statuările doctrinare și cele jurisprudențiale în materie, atât timp cât interpretarea legii substanțiale și a celei de procedură reprezintă o etapă distinctă și absolut necesară în procesul de aplicare a ei unei situații de fapt concrete.

98. Textul normativ în dezbateri, art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, este redactat cu suficientă claritate și precizie, el nu are un caracter lacunar sau îndoielnic, nefiind semnalată, de altfel, prin cele două sesizări ale instanței de trimitere, existența unei dificultăți reale în interpretarea acestuia.

99. Astfel, utilizând metoda primordială de interpretare a unei norme juridice, aceea gramaticală, precum și metoda sistematică, se poate ajunge cu ușurință la o interpretare declarativă, literală, impusă de concluzia că între formularea

literară a normei și conținutul său real există o concordanță deplină. Așa fiind, norma nu poate fi aplicată extensiv, pentru a include alte situații, necuprinse în ipoteza acesteia.

100. Instanța de trimitere reține ea însăși că, potrivit art. 905 alin. (5) din Codul de procedură civilă, penalitatea definitivă fixată prin încheierea pronunțată în condițiile art. 905 alin. (4) din același cod va putea fi înlăturată ori redusă, pe calea contestației la executare, numai dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul original și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării. Acest text de lege recunoaște, cu suficientă claritate, posibilitatea înlăturării penalității în totul ori doar a reducerii acesteia, într-o măsură pe care, în concret, o va stabili instanța de executare, sub o dublă condiție: 1) debitorul să își fi executat integral obligația ce îi revine; 2) debitorul să dovedească existența unor motive temeinice care au condus la întârzierea executării. Cele două cerințe pretinse pentru admisibilitatea contestației la executare formulate în temeiul art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă sunt obligatorii și cumulative, astfel că, în absența oricăreia dintre ele, înlăturarea sau reducerea penalităților nu este legal posibilă.

101. Mai mult decât atât, prevederile art. 906 din Codul de procedură civilă au făcut obiect al controlului de constituționalitate, în repetate rânduri, în acest sens fiind deciziile precitate, prin care Curtea Constituțională a statuat în sensul constituționalității reglementării criticate. Astfel, constatând conformitatea art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă cu Legea fundamentală, prin Decizia nr. 665 din 29 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 115 din 14 februarie 2020, Curtea reține, în cuprinsul paragrafului 19, că „*pentru a fi admisibilă contestația la executare, trebuie să fie îndeplinite cumulativ două condiții, și anume: obligația prevăzută în titlul executoriu să fie executată integral la data formulării contestației, iar debitorul trebuie să facă dovada unor motive temeinice care l-au împiedicat să acționeze, conducând la întârzierea executării. Aprecierea caracterului temeinic al motivelor care au justificat întârzierea executării este lăsată la latitudinea instanței de executare care urmează a se pronunța, în acest sens, în funcție de împrejurările concrete ale fiecărei cauze.*” Totodată, la paragraful 25 se arată că „*din examinarea reglementării cuprinse în art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă rezultă faptul că posibilitatea înlăturării ori reducerii penalității, pe calea contestației la executare, pentru debitorul care execută integral obligația prevăzută în titlul executoriu și care dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării, este un beneficiu acordat de legiuitor debitorului de bună-credință. Acest beneficiu nu constituie, însă, un drept fundamental al debitorului, ci reprezintă un mijloc de constrângere la îndemâna creditorului în faza executării silite, dreptul protejat de lege fiind titlul executoriu al creditorului, care se bucură de autoritate de lucru judecat*”. Curtea Constituțională subliniază, totodată, la paragraful 26 al acestei decizii că „*o executare silită satisface cerința de a fi în acord cu standardele Convenției europene a drepturilor omului și cu prevederile dreptului intern numai în măsura în care este conformă cu titlul executoriu, efectivă, integrală și realizată cu celeritate. Integralitatea desemnează caracteristica executării silite de a fi condus la realizarea completă a întregii creanțe a creditorului și de a-l fi repus pe acesta în situația în care s-ar fi aflat dacă debitorul și-ar fi*

executat, în mod benevol, la scadență și integral, obligația, fără să mai fi fost nevoie, astfel, de inițierea procedurii executării silite de către creditor”.

102. Cu referire la inexistența unei căi efective de atac, în procedura reglementată prin art. 906 din Codul de procedură civilă, în jurisprudența sa referitoare la reglementarea căilor de atac împotriva hotărârilor judecătorești (a se vedea, spre exemplu, Decizia nr. 620 din 10 octombrie 2019, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 942 din 25 noiembrie 2019), instanța de contencios constituțional a statuat la paragraful 19 că „*accesul liber la justiție nu are semnificația accesului la toate structurile judecătorești și la toate căile de atac prevăzute de lege. Accesul liber la justiție implică prin natura sa o reglementare din partea statului și poate fi supus unor limitări, atât timp cât nu este atinsă substanța dreptului, în acest sens statuând și Curtea Europeană a Drepturilor Omului în jurisprudența sa, de exemplu, prin Hotărârea din 26 ianuarie 2006, pronunțată în Cauza Lungoci împotriva României, paragraful 36, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 588 din 7 iulie 2006. Mai mult, nicio dispoziție cuprinsă în Legea fundamentală nu instituie obligația legiuitorului de a garanta parcurgerea în fiecare cauză a tuturor gradelor de jurisdicție, ci, dimpotrivă, potrivit art. 129 din Constituție, căile de atac pot fi exercitate în condițiile legii. Legea fundamentală nu cuprinde dispoziții referitoare la obligativitatea existenței tuturor căilor de atac, ci reglementează accesul general neîngrădit la justiție al tuturor persoanelor pentru apărarea drepturilor, a libertăților și a intereselor lor legitime, precum și dreptul tuturor părților interesate de a exercita căile de atac prevăzute de lege.*” În ceea ce privește art. 906 din Codul de procedură civilă, „*Curtea a statuat că finalitatea soluției legislative criticate constă în determinarea debitorului rău-platnic de a executa obligația la care este ținut în temeiul unui titlu executoriu, pe care numai el o poate executa, prin aplicarea unei amenzi civile stabilite pe zi de întârziere până la data executării. Prin exercitarea acestei constrângeri cu caracter pecuniar se urmărește contracararea manoperelor abuzive, tinzând la tergiversarea îndeplinirii obligațiilor asumate de debitor, în vederea asigurării celerității ca exigență imperativă a executării silite. Așa fiind, ar fi illogic și contrar finalității urmărite ca încheierea de obligare a debitorului la plata amenzii civile să fie supusă unor căi de atac. Consacrarea caracterului definitiv al acestei încheieri este deci în deplină concordanță cu finalitatea reglementării, fără ca prin aceasta să se încalce prevederile art. 21 alin. (1) și (2) din Constituție, întrucât, așa cum Curtea a statuat în mod constant, accesul liber la justiție nu înseamnă accesul la toate căile de atac și deci la toate gradele de jurisdicție, legiuitorul fiind suveran în a limita, pentru rațiuni impuse de specificul domeniului supus reglementării, un atare acces*” (paragraful 16 din Decizia nr. 12 din 31 ianuarie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 502 din 8 iunie 2023).

103. Relevantă apare a fi, în contextul prezentelor sesizări, și Decizia nr. 395 din 4 iulie 2023, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 943 din 18 octombrie 2023, paragraful 19: „*(...) Curtea observă însă că autorul excepției vizează neconstituționalitatea frazei «dacă debitorul execută obligația prevăzută în titlul executoriu și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării», cuprinsă în alin. (5) al art. 906 din Codul de procedură civilă, din perspectiva instituirii celor două condiții cumulative de a căror îndeplinire*

este condiționată înlăturarea ori reducerea penalității pe calea contestației la executare. Acesta apreciază că o atare reglementare elimină posibilitatea exercitării unei căi efective de atac în situația în care debitorul se află în imposibilitatea absolută și obiectivă de a executa obligația. Or, critica având un atare obiect vizează o problemă de interpretare și aplicare a legii de către instanța investită cu soluționarea contestației la executare, care urmează să aprecieze în ce măsură situația prezentată de debitor se încadrează în ipoteza de incidență a normei, iar nu o problemă de neconstituționalitate a normei, susceptibilă de a fi sancționată de Curtea Constituțională.”

104. În acord cu cele statuate anterior prin jurisprudența instanței de contencios constituțional, precum și prin deciziile de interpretare a legii, pronunțate cu forță obligatorie, prin Decizia nr. 30 din 24 aprilie 2023, pronunțată de Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, publicată în Monitorul Oficial al României, Partea I, nr. 418 din 16 mai 2023, instanța supremă a reținut că mecanismul reglementat de art. 906 din Codul de procedură civilă presupune două etape: în cursul celei dintâi, instanța de executare stabilește, la cererea creditorului, o penalitate pe zi de întârziere, în considerarea criteriilor indicate la alin. (2) sau (3) — în măsura în care, în termen de 10 zile de la comunicarea încheierii de încuviințare a executării, debitorul nu a executat obligația de a face sau de a nu face —, iar într-o etapă subsecventă, fixează, tot la cererea creditorului, suma definitivă ce i se datorează cu titlu de penalitate, printr-o operațiune matematică, ce presupune înmulțirea sumei stabilite în cadrul etapei precedente cu titlu de penalitate pe zi de întârziere cu numărul de zile regăsit în intervalul celor 3 luni — dacă, în termen de 3 luni de la comunicarea încheierii de aplicare a penalității, debitorul nu și-a executat obligația prevăzută în titlul executoriu originar; o asemenea cerere poate fi reiterată după trecerea fiecărui termen de 3 luni în care debitorul nu își execută obligația prevăzută în titlul executoriu, până la stingerea ei completă. Înalta Curte de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept a observat, în cuprinsul deciziei menționate: „118. (...) faptul că dispozițiile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă îngăduie reducerea sau chiar înlăturarea penalității definitive demonstrează că nu latura punitivă este esențială în mecanismul penalităților, ci cea cominatorie, atât timp cât o asemenea măsură poate fi adoptată atunci când debitorul și-a executat obligația și, în plus, a dovedit motivele temeinice care au justificat întârzierea în executare.

119. Funcția punitivă a penalităților este derivată din cea cominatorie, căreia i se atașează; ea nu funcționează autonom, deoarece pedepsirea debitorului nu este un scop în sine, astfel încât fixarea penalităților poate avea loc numai în cazul în care persistă și rolul cominatoriu al procedurii.”

105. Cu referire explicită la prevederile art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, prin decizia precitată, la paragrafele 132—134, se arată textual: „132. (...) soluția de respingere a cererii de fixare a penalităților în cazul executării obligației nu este condiționată de invocarea, de către debitor, a unui motiv temeinic care să justifice întârzierea în executare. Un astfel de motiv devine relevant numai dacă executarea obligației are loc ulterior fixării penalităților, atunci când în discuție este aplicarea art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă.

133. Reglementarea procedurii descrise în art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă în subsecvența celei vizând

stabilirea definitivă a penalităților, prevăzută de art. 906 alin. (4) din cod, reflectă viziunea legiuitorului, care are în vedere o nouă procedură de executare silită — de data aceasta a unei noi obligații (de plată a sumei definitive), în baza unui nou titlu executoriu (încheierea pronunțată de instanța care a fixat penalitatea definitivă) —, plasată ulterior procedurii de executare silită a titlului originar.

134. În cadrul acestei noi executări silite, debitorul poate obține înlăturarea sau reducerea penalității pe calea contestației la executare, dacă dovedește nu doar executarea obligației prevăzute în titlul inițial, ci, în plus, și motivele temeinice care au justificat întârzierea executării.”

106. Prin urmare, o jurisprudență constantă și obligatorie pentru instanțe relevă, cu îndestulătoare claritate, că în cadrul procedurii reglementate de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, instanța fixează (printr-o încheiere executorie, susceptibilă de a fi atacată cu apel) quantumul penalităților care au fost aplicate debitorului prin încheierile pronunțate anterior, conform art. 906 alin. (1)—(3) din Codul de procedură civilă.

107. Încheierea pronunțată în baza art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă are valoarea unui nou titlu executoriu, un titlu diferit de cel pus în executare inițial, în considerarea căruia creditorul va iniția o procedură de executare silită nouă, în scopul încasării penalităților fixate definitiv, pentru intervale de timp de câte 3 luni. Contestația la executare reglementată de art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă este îndreptată, așadar, nu împotriva titlului executoriu, ci împotriva executării silite declanșate în temeiul încheierii de fixare a penalităților definitive prevăzute de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Ea privește o nouă executare silită, derivată din aceea a titlului executoriu originar, și este recunoscută în favoarea debitorului pentru a obține înlăturarea sau reducerea obligației de plată a penalităților, în considerarea motivelor prevăzute de alin. (5) al art. 906 din Codul de procedură civilă, cele care pot justifica întârzierea executării, apreciate în concret, de către instanța de executare.

108. Dacă premisa necesară și suficientă pentru ca instanța de executare să poată fixa penalitatea definitivă în conformitate cu art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă constă în trecerea unui termen de 3 luni de la data comunicării încheierii de aplicare a penalității, timp în care debitorul nu execută obligația stabilită în sarcina sa prin titlul originar, iar executarea de către debitor a obligației, în cadrul acestei proceduri, constituie o împrejurare suficientă pentru ca cererea de stabilire a penalității definitive să fie respinsă (*supra*, Decizia nr. 30 din 24 aprilie 2023 a Înaltei Curți de Casație și Justiție — Completul pentru dezlegarea unor chestiuni de drept, paragraful 123), premisa necesară pentru ca instanța de executare să poată înlătura/reduce penalitatea definitivă fixată prin noul titlu executoriu, a cărui executare silită a fost încuviințată, constă în executarea obligației de a face sau de a nu face stabilită în sarcina debitorului, executare ulterioară rămânerii definitive a încheierii de fixare a penalităților reglementate de art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă.

109. Într-adevăr, atât încheierea de aplicare a penalităților, cât și aceea de fixare a lor sunt pronunțate la capătul unei proceduri contencioase, având autoritate de lucru judecat, astfel că înlăturarea sau redimensionarea quantumului penalităților trebuie privită ca fiind una excepțională, recunoscută de legiuitor exclusiv în favoarea debitorului, în considerarea executării titlului

originar, iar nu a caracterului nelegal al penalității, contestația la executare prevăzută de art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă neavând o funcție de control și de cenzură a încheierilor pronunțate în condițiile art. 906 alin. (2)—(4) din Codul de procedură civilă.

110. Anterior, au fost evocate funcțiile penalității de întârziere, astfel cum s-a statuat în privința acestora prin jurisprudența obligatorie a Înaltei Curți de Casație și Justiție, subliniat fiind rolul preponderent cominatoriu al întregii proceduri reglementate de art. 906 din Codul de procedură civilă, al cărei scop nu este sancționarea debitorului, ci determinarea acestuia la a se conforma obligației de a face sau de a nu face care implică pentru aducerea ei la îndeplinire contribuția proprie a debitorului.

111. Așa fiind, atunci când efectul de disuadare asupra debitorului s-a produs, acesta cedând și aducându-și la îndeplinire obligația, legiuitorul permite ca funcția punitivă să poată fi anulată, prin dreptul conferit debitorului de a obține înlăturarea/reducerea penalității, în cadrul procesual al unei contestații la executare, care vizează executarea silită a unei hotărâri judecătorești definitive — încheierea pronunțată în condițiile art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă. Exonerarea debitorului poate interveni numai atunci când întârzierea în executarea obligației a avut cauze scuzabile, apte să o justifice în mod convingător.

112. În acest context legislativ și jurisprudențial, aparține exclusiv instanței investite cu soluționarea contestației la executare competența de a aprecia dacă, în circumstanțele concrete dovedite ale cauzei, se impune, în mod excepțional, exonerarea totală sau parțială a debitorului de la plata penalităților, rezultat al unui context factual particular, care să evidențieze atât executarea de către debitor a obligației care implică contribuția sa personală, cât și dovedirea unor motive temeinice care să justifice întârzierea executării (împrejurări care pot justifica întârzierea, au aptitudinea să înlăture vinovăția debitorului, dar care nu sunt mai presus de voința acestuia, nu constituie impedimente absolute pentru executarea obligației, în condițiile în care aceasta se produce, prin ipoteză, după declanșarea executării silită a încheierii de fixare a penalităților).

113. Totodată, elementele prezentelor sesizări nu pun în evidență existența legăturii necesare între soluționarea pe fond a cauzelor aflate pe rolul instanței de trimitere și chestiunea de drept dedusă interpretării prin cea dintâi întrebare, în raport cu motivele contestației la executare, hotărârea primei instanțe a fondului și motivele de apel ale contestatorilor, astfel cum au fost acestea evidențiate anterior. Se constată că problema inadmisibilității procedurii de executare în condițiile art. 906 alin. (1) din Codul de procedură civilă (din moment ce creditorul a fost autorizat el însuși să îndeplinească, pe cheltuiiala debitorului, obligația stabilită în sarcina debitorului), precum și aceea a legalității încheierii pronunțate în temeiul art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă (întrucât, deși este vorba despre o obligație de a face al cărei obiect este evaluabil, penalitățile au fost stabilite prin raportare la o obligație neevaluabilă în bani) sunt chestiuni pe care părțile nu le-au invocat pe parcursul procesului și ele nu au fost invocate și supuse unor dezbateri contradictorii nici din oficiu de către instanță. Prin urmare, apar a fi situații ipotetice, menționate în argumentarea admisibilității prezentelor sesizări, fără legătură cu soluționarea cauzelor aflate pe rol.

114. Atât timp cât prin hotărârea de primă instanță contestația la executare fost respinsă, constatându-se că nu s-a făcut dovada îndeplinirii uneia dintre condițiile legale de admisibilitate a contestației, aceea referitoare la executarea obligației de a face stabilită în sarcina debitorului prin titlul originar, iar această împrejurare nu a fost contestată prin motivele apelului, o apreciere a motivelor care pot justifica o executare cu întârziere este implicit exclusă, iar aplicabilitatea sau inaplicabilitatea aceluiași criterii avute în vedere la stabilirea penalităților de întârziere, prin încheierile pronunțate în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (1) și (2) din Codul de procedură civilă, rămâne fără relevanță.

115. Față de cele arătate, soluționarea apelului nu depinde de o statuare cu privire la criteriile pentru care se pot înlătura/reduce penalitățile potrivit art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, în sensul întrebării formulate prin actul de sesizare, și nu a fost demonstrată o dificultate reală de interpretare a acestor dispoziții legale și de aplicare a acestora, de natură să impună o dezlegare de principiu. Or, în lipsa unei reale dificultăți a chestiunii de drept, prin întrebarea formulată se urmărește, practic, determinarea modalității de aplicare în circumstanțele particulare ale unei spețe a textului normativ în discuție, cu scopul de a se identifica soluția care trebuie adoptată, ceea ce conduce la concluzia că se tinde, în fapt, la obținerea unei interpretări care să confere contestației la executare o funcție de control și cenzură a încheierilor pronunțate conform alin. (1)—(4) ale art. 906 din Codul de procedură civilă, iar nu la dezlegarea de principiu a unei chestiuni de drept care prezintă dificultate.

116. Nu este, așadar, îndeplinită condiția de admisibilitate prevăzută de art. 519 din Codul de procedură civilă privind existența unei chestiuni de drept reale, dificile, de a cărei lămurire să depindă soluționarea în fond a cauzei, care să reclame intervenția instanței supreme în scopul rezolvării sale de principiu, preîntâmpinând astfel generalizarea unei practici judiciare neunitare.

În privința celei de a doua probleme — „penalitățile de întârziere stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă vor putea fi reduse și atunci când debitorul execută parțial obligația de a face și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea parțială a executării”.

117. Întrebarea formulată vizează cea dintâi condiție impusă prin art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, aceea a executării obligației de a face care implică faptul personal al debitorului și are în vedere situația particulară în care o astfel de obligație ar fi fost executată parțial, iar debitorul dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea parțială a executării obligației.

118. Nici cu privire la această întrebare nu este îndeplinită condiția de admisibilitate care impune existența unei legături de dependență între soluționarea pe fond a cauzelor aflate pe rolul instanței de apel și răspunsul la întrebare, în condițiile în care, prin contestația la executare, iar apoi prin motivele apelului, se invocă, explicit, existența unor motive obiective absolute care au împiedicat debitorul să execute obligația de a face *intuitu personae*, astfel cum a fost ea stabilită prin titlul originar, nicidecum o executare parțială a acestei obligații. Prin urmare, soluția de respingere a contestației la executare prin hotărârea primei instanțe a fondului nu a avut în vedere o astfel de împrejurare, iar soluționarea apelului nu este nici ea condiționată

de o dezlegare dată acestei chestiuni de drept, câtă vreme circumstanțele de fapt ale cauzei au rămas neschimbate, iar ipoteza cauzelor aflate pe rol este aceea a unei neexecutări totale a obligației de a face.

119. Instanța de trimitere are în vedere tot situația particulară în care o obligație ce poate fi executată de creditor pe seama debitorului a fost calificată (în aprecierea proprie, nu și în aprecierea contestatorilor) în mod greșit ca fiind una care necesită în mod esențial fapta debitorului însă, atât timp cât legiuitorul, în mod evident, nu a conferit acestei contestații la executare o funcție de control și cenzură a încheierilor de stabilire și de fixare a penalității prevăzute de art. 906 alin. (1)—(4) din Codul de procedură civilă, o reformare a încheierii de fixare a penalității nu este legal posibilă, sub niciun motiv. Desigur, atunci când titlul cuprinde obligații diferite care implică deopotrivă faptul personal al debitorului, executarea numai a uneia poate da loc unei înlăturări sau reduceri a penalității aplicate pentru neexecutarea respectivei obligații, dar aici nu se pune problema unei executări parțiale a obligației, ci de executarea integrală a unei obligații din titlul executoriu, care cuprinde și alte obligații care implică faptul personal al debitorului (este adevărat că uneori exprimarea titlului executoriu poate fi mai puțin riguroasă, cuprinzând într-o formulare generală obligații distincte).

120. Or, atât timp cât nu sunt create premisele îndeplinirii uneia dintre obligațiile impuse imperativ prin textul normativ în discuție, cea care reprezintă premisa necesară a reducerii/înlăturării penalității — executarea întocmai a obligației stabilite prin titlul executoriu originar, având în vedere și răspunsul oferit celei dintâi întrebări, cu privire la funcțiile contestației la executare, condiția de admisibilitate a sesizării nu poate fi identificată.

În privința celei de a treia probleme — „*penalitățile de întârziere stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă mai pot fi executate în situația în care creditorul însuși deține un titlu executoriu prin care a fost autorizat personal să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina debitorului.*”

121. În contextul acestei întrebări, Înalta Curte de Casație și Justiție reamintește că executarea silită a obligațiilor de a face și de a nu face se realizează diferit, după cum acestea implică sau nu pentru aducerea lor la îndeplinire contribuția personală a debitorului.

122. Obligația de a face care implică pentru aducerea ei la îndeplinire faptul personal al debitorului nu poate fi executată silit decât prin recurgerea la mecanismul penalităților, ca instrument cominatoriu menit a disuada pe debitor să se conformeze titlului executoriu, potrivit procedurii reglementate de art. 906 din Codul de procedură civilă.

123. Obligația de a face care nu implică pentru aducerea ei la îndeplinire contribuția proprie a debitorului poate fi executată silit cu respectarea procedurii reglementate de art. 903—905 din Codul de procedură civilă, prin autorizarea creditorului să o aducă la îndeplinire el însuși sau prin alte persoane, pe cheltuiala debitorului.

124. Așa fiind, în timp ce obligațiile care implică pentru aducerea lor la îndeplinire faptul personal al debitorului nu pot fi executate silit decât cu respectarea procedurii reglementate de art. 906 din Codul de procedură civilă, cele care nu reclamă

pentru aducerea lor la îndeplinire contribuția proprie a debitorului pot fi executate silit doar cu respectarea procedurii reglementate de art. 903—905 din Codul de procedură civilă.

125. Ipoteza adusă în discuție prin cea de-a treia chestiune de drept ce se solicită a fi dezlegată evocă o situație particulară în care, privitor la aceeași obligație de a face, s-a dispus, prin încheiere, atât autorizarea creditorului de a o aduce el însuși la îndeplinire personal sau prin intermediul altei persoane, pe cheltuiala debitorului, măsură ce nu putea fi luată decât ca urmare a considerării obligației ca fiind una pentru a cărei executare nu este necesară contribuția proprie a debitorului, cât și, printr-o altă încheiere, obligarea debitorului la plata de penalități, ceea ce nu poate fi decât rezultatul calificării ei ca fiind una care implică pentru aducerea ei la îndeplinire faptul personal al debitorului.

126. Or, contestația la executare cu soluționarea căreia a fost investită instanța de trimitere vizează executarea silită a unui titlu executoriu emis în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, premisa necesară obținerii unui astfel de titlu fiind aceea a existenței unui titlu executoriu originar care obligă debitorul la executarea unei obligații de a face/a nu face care nu poate fi îndeplinită prin altă persoană, ceea ce exclude posibilitatea ca obligația stabilită în sarcina debitorului să fie executată de către creditor.

127. Existența unei alte hotărâri judecătorești definitive prin care, privitor la aceeași obligație de a face, s-a dispus, prin încheiere, atât autorizarea creditorului de a o aduce el însuși la îndeplinire personal sau prin intermediul altei persoane, pe cheltuiala debitorului, pune în evidență, indiscutabil, o contradicție juridică a celor două hotărâri pronunțate, care nu își găsește însă rezolvarea într-o anumită modalitate de interpretare a art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă, text normativ cu o sferă de aplicare diferită, care reglementează, așa cum s-a arătat, dreptul debitorului de a obține înlăturarea sau reducerea penalităților pe calea contestației la executare, atunci când execută obligația care nu poate fi îndeplinită decât prin contribuția sa proprie și dovedește un motiv temeinic care să justifice întârzierea în executare.

128. Nu se poate considera că încheierea prin care a fost autorizat creditorul să aducă la îndeplinire obligația, el însuși sau prin alte persoane, reprezintă o retractare a încheierii de stabilire a penalităților sau o cauză de neexecutare a acesteia. Eventuale contradicții interne între cele două hotărâri ar putea fi corectate numai prin mijloacele oferite de Codul de procedură civilă în acest scop, cele care permit sancționarea unei încălcări a efectului pozitiv al autorității de lucru judecat.

129. În consecință, argumentele referitoare la necorelarea dispozițiilor art. 905 alin. (5) din Codul de procedură civilă cu art. 1.528 din Codul civil și cu art. 904 din Codul de procedură civilă nu pot fi acceptate, deoarece prevederile din urmă se referă la o obligație care nu este susceptibilă de a fi executată exclusiv prin faptul personal al debitorului, de aceea creditorul o poate executa el însuși, în timp ce art. 906 din Codul de procedură civilă reglementează o procedură specifică pentru situațiile în care obligațiile de a face sau de a nu face nu pot fi îndeplinite decât personal de către debitor, iar penalitățile stabilite în acest context sunt destinate să asigure conformarea debitorului.

130. Nu poate fi acceptat nici argumentul referitor la o necorelare cu prevederile art. 713 alin. (1) din Codul de procedură civilă, pentru că nu se pune problema verificării

legalității încheierii de stabilire a penalităților, nici criteriile avute în vedere de instanța de judecată, atât timp cât reducerea sau înlăturarea penalităților are în vedere fapte ulterioare încheierii de stabilire a penalităților, care sunt determinate de conduita debitorului, conform celor anterior enunțate, în cuprinsul prezentelor considerente.

131. Prin urmare, nu suntem în prezența unei veritabile chestiuni de drept, în înțelesul prevederilor art. 519 din Codul de procedură civilă.

132. În considerarea argumentelor expuse, se constată că mecanismul de unificare a practicii judiciare, reglementat de art. 519 din Codul de procedură civilă, nu poate fi valorificat, întrucât nu sunt întrunite condițiile legale referitoare la existența unei chestiuni de drept veritabile, în legătură cu soluționarea pe fond a cauzei pendinte, care să prezinte un grad de dificultate suficient de mare, apt să justifice nevoia unei interpretări prin mijlocirea instanței supreme.

133. Pentru considerentele arătate, în temeiul art. 519, cu referire la art. 521 din Codul de procedură civilă,

ÎNALTA CURTE DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

În numele legii

DECIDE:

Respinge, ca inadmisibile, sesizările formulate de Tribunalul Alba — Secția I civilă, în dosarele nr. 2.450/203/2022 și nr. 1.005/203/2022, în vederea pronunțării unei hotărâri prealabile prin care să se dea o rezolvare de principiu cu privire la următoarea chestiune de drept:

„Dacă, în interpretarea și aplicarea prevederilor art. 906 alin. (5) din Codul de procedură civilă:

— *criteriile avute în vedere de instanță la stabilirea penalităților de întârziere prin încheierea pronunțată în temeiul dispozițiilor art. 906 alin. (2) din Codul de procedură civilă pot fi analizate și avute în vedere la reducerea penalității în cadrul contestației la executare formulate cu privire la oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă, indiferent dacă debitorul a executat sau nu obligația de a face și chiar dacă nu a dovedit existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea executării;*

— *penalitățile de întârziere stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă vor putea fi reduse și atunci când debitorul execută parțial obligația de a face și dovedește existența unor motive temeinice care au justificat întârzierea parțială a executării;*

— *penalitățile de întârziere stabilite prin oricare dintre încheierile pronunțate în temeiul art. 906 alin. (4) din Codul de procedură civilă mai pot fi executate în situația în care creditorul însuși deține un titlu executoriu prin care a fost autorizat personal să îndeplinească, pe cheltuiala debitorului, obligația de a face stabilită în sarcina debitorului.”*

Obligatorie, potrivit dispozițiilor art. 521 alin. (3) din Codul de procedură civilă.

Pronunțată în ședință publică astăzi, 7 octombrie 2024.

VICEPREȘEDINTELE ÎNALTEI CURȚI DE CASAȚIE ȘI JUSTIȚIE

MARIANA CONSTANTINESCU

Magistrat-asistent,
Mihaela Lorena Repana

EDITOR: PARLAMENTUL ROMÂNIEI — CAMERA DEPUTAȚILOR

„Monitorul Oficial” R.A., Str. Parcului nr. 65, sectorul 1, București; 012329

C.I.F. RO427282, IBAN: RO55RNCB0082006711100001 BCR

și IBAN: RO12TREZ7005069XXX000531 DTCPEM (alocat numai persoanelor juridice bugetare)
Tel. 021.318.51.29/150, fax 021.318.51.15, e-mail: marketing@ramo.ro, www.monitoruloficial.ro

Adresa Centrului pentru relații cu publicul este: șos. Panduri nr. 1, bloc P33, sectorul 5, București; 050651.

Tel. 021.401.00.73, 021.401.00.78, e-mail: concursurifp@ramo.ro, convocariaga@ramo.ro

Pentru publicări, încărcați actele pe site, la: <https://www.monitoruloficial.ro>, secțiunea Publicări.

